

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ เพื่อศึกษาลักษณะและโครงสร้างของระบบงานสำรวจและติดตามธุรกิจนอกระบบภาษีที่มีผลต่อการสำรวจของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการสำรวจและติดตามธุรกิจนอกระบบภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปางและเพื่อศึกษาทัศนคติ และปัญหาอุปสรรคในการสำรวจและติดตามธุรกิจนอกระบบภาษีจากเจ้าหน้าที่ทีมสำรวจของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

ประชากรกลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มผู้ประกอบการที่ถูกสำรวจทุกประเภทภาษี ในปีงบประมาณ 2547 จำนวน 2,631 ราย (1 ตุลาคม 2546 – 30 กันยายน 2547) ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลitudinal ตามแบบสำรวจ (แบบสำรวจ 4) ของผู้ประกอบการของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง

การแบ่งประชากรแบ่งตามกลุ่มพื้นที่ของเจ้าหน้าที่ทีมสำรวจ ออกเป็น 2 พื้นที่ คือ พื้นที่สาขาเมืองลำปาง และพื้นที่สาขาอื่น ๆ จำนวน 10 พื้นที่สาขา โดยประชากรแยกตามพื้นที่สาขาตามผลสำรวจและติดตามธุรกิจนอกระบบภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง¹ ดังนี้

1) ผู้ประกอบการในกลุ่มพื้นที่สาขาเมืองลำปาง (รวมทีมบริหารการสำรวจ)

จำนวน 1,462 ราย

2) ผู้ประกอบการในกลุ่มพื้นที่สาขาอื่น ๆ จำนวน 1,169 ราย

ประชากรกลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสำรวจที่อยู่ในห้องที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง จำนวน 32 ราย จะทำการศึกษาทุกราย

3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 แบบ คือ

¹ ดูตารางที่ 1.4 หน้า 6

3.2.1 ใช้วิธีเก็บจากแบบสำรวจ (แบบสำรวจ 4) ของผู้ประกอบการแต่ละราย ที่ทีมสำรวจแต่ละพื้นที่สาขาส่งให้ทีมบริหารงานสำรวจ สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง โดยแยกเป็นพื้นที่สาขาเมืองลำปางและพื้นที่สาขาอื่น ๆ เรียงลำดับตามวันที่ออกตรวจสำหรับ ปีงบประมาณ 2547

3.2.2 ใช้วิธีการออกแบบสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในทีมสำรวจที่อยู่ในสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปางและสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาทุกสาขา โดยแบบสอบถามประกอบด้วยรายละเอียดเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง อายุการทำงานด้านสำรวจ รายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านการปฏิบัติงาน โดยแบ่งออกในแต่ละขั้นตอน ได้แก่ ปัญหาในขั้นตอนเตรียมการสำรวจ ปัญหาในขั้นตอนขณะสำรวจ และปัญหาในขั้นตอนสำรวจแล้วเสร็จ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านองค์ประกอบของระบบสำรวจและติดตามธุรกิจนอกระบบภาษี โดยแบ่งปัญหาในแต่ละด้าน ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับหน่วยงานของกรมสรรพากร ปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ทีมสำรวจและปัญหาด้านผู้ประกอบการ

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สำรวจถึงปัญหาอื่น ๆ แนวทางการแก้ปัญหา และข้อเสนอแนะ โดยแบ่งปัญหาออกเป็น ได้แก่ ปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3.3 วิธีการศึกษา

วิธีการศึกษาแยกตามวัตถุประสงค์ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาลักษณะและโครงสร้างของระบบงานสำรวจและติดตามธุรกิจนอกระบบภาษี ที่มีผลต่อการสำรวจของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง

1) **ข้อมูลที่ใช้** เป็นข้อมูลทุติยภูมิตามแบบสำรวจผู้ประกอบการของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง ปีงบประมาณ 2547 จำนวน 2,631 ราย

2) **การวิเคราะห์ข้อมูล** นำเสนอตามแผนผังลักษณะและโครงสร้างระบบงานสำรวจและติดตามธุรกิจนอกระบบภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง และนำข้อมูลของผู้ประกอบการตามผลการสำรวจมาจำแนกออกเป็นกลุ่มของผู้ประกอบการและนำกลุ่มผู้ประกอบการจำแนกตามประเภทผู้ประกอบการ กลุ่มเป้าหมาย ขอบเขตสำรวจ และสถานที่ตั้งประกอบการ นำเสนอข้อมูลในรูปตารางความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการสำรวจและติดตามธุรกิจนอกระบบภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง

1) **ข้อมูลที่ใช้** เป็นข้อมูลทุติยภูมิเฉพาะประเภทบุคคลธรรมดาของผู้ประกอบการจำนวน 2,581 ราย เนื่องผู้ประกอบการอีก 50 ราย เป็นประเภทนิติบุคคลตั้งใหม่

2) **การวิเคราะห์ข้อมูล** เพื่อดูความสัมพันธ์ของการสำรวจและติดตามธุรกิจนอกระบบภาษีกับปัจจัยดังต่อไปนี้ ประกอบด้วยปัจจัยเกี่ยวกับขอบเขตงานสำรวจ สถานที่ตั้งประกอบการ ระยะเวลาเริ่มประกอบการ ประเภทของการประกอบกิจการ และสิทธิในสถานประกอบการ โดยใช้การทดสอบไคสแควร์ (Chi-square Test) ในการวิเคราะห์

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เป็นการศึกษาทัศนคติ และปัญหาอุปสรรคในการสำรวจและติดตามธุรกิจนอกระบบภาษีจากเจ้าหน้าที่ทีมสำรวจของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง

1) **ข้อมูลที่ใช้** เป็นข้อมูลปฐมภูมิได้จากการออกแบบสอบถามจากประชากร เจ้าหน้าที่ทุกคน เพื่อทราบทัศนคติและปัญหา อุปสรรคการสำรวจและติดตามธุรกิจนอกระบบภาษีของเจ้าหน้าที่ทีมสำรวจที่ปฏิบัติงาน จำนวน 32 ราย โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งระดับการศึกษา อายุการทำงานด้านสำรวจ รายได้ต่อเดือน เพื่อให้ทราบว่าข้อมูลทั่วไปเป็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานสำรวจ

ส่วนที่ 2 ปัญหาด้านการปฏิบัติงาน โดยแบ่งออกในแต่ละขั้นตอน ได้แก่ ปัญหาในขั้นตอนเตรียมการสำรวจ ปัญหาในขั้นตอนขณะสำรวจ และปัญหาในขั้นตอนสำรวจแล้วเสร็จ โดยมีคำถามให้เลือกในแต่ละขั้นตอน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านองค์ประกอบของการสำรวจและติดตามธุรกิจนอกระบบภาษี โดยแบ่งปัญหาในแต่ละด้าน ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับหน่วยงานของกรมสรรพากร ปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ทีมสำรวจ และปัญหาด้านผู้ประกอบการ โดยมีคำถามให้เลือกในแต่ละด้าน

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สำรวจถึงปัญหาอื่น ๆ แนวทางการแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะของการสำรวจและติดตามธุรกิจนอกระบบภาษี โดยแบ่งปัญหาออกเป็นปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ซึ่งให้แยกเป็นข้อ ๆ

2) **การวิเคราะห์ข้อมูล** ซึ่งแยกการวิเคราะห์ได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 นำเสนอข้อมูลในรูปตารางความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกปัญหาที่สำคัญมา 3 อันดับ และนำมาเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาและข้อเสนอแนะ จากมากไปหาน้อยโดยกำหนดค่าคะแนนให้กับลำดับความสำคัญดังนี้

ลำดับที่	ระดับปัญหา	ค่าคะแนน
1	มากที่สุด	3
2	ปานกลาง	2
3	น้อย	1

นำคะแนนแต่ละปัญหามาเรียงลำดับ โดยปัญหาที่ได้คะแนนรวมมากที่สุด ถือว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคของการสำรวจและติดตามธุรกิจนอกระบบ และจะพิจารณาปัญหาที่ได้รับค่าคะแนนรวมมากที่สุดเพียง 3 อันดับแรก

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สำรวจถึงปัญหาอุปสรรคอื่น ๆ แนวทางการแก้ปัญหา และข้อเสนอแนะ นำเสนอรายละเอียดเป็นข้อ ๆ ตามที่ผู้ตอบแบบสอบถาม
เสนอแนะ